



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **J. S.**, zastoupený Mgr. Janem Zelenkou, advokátem se sídlem Velké náměstí 27/19, Písek, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2020, čj. KUJCK 62540/2020, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2021, čj. 64 A 4/2020-29,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2021, čj. 64 A 4/2020-29, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Přestupková komise města Protivín (dále „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 20. 3. 2020, čj. MUPRs/751/2019/SO, uznala žalobce vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kterého se měl dopustit tím, že dne 10. 5. 2019 v době mezi 17:30 hod. a 17:40 hod. v obci Myšenec před zahradou domu č. p. 57 verbálně urážel J. P. (dále „osoba přímo postižená spácháním přestupku“) slovy: „*Zavři hubu, vole, se bavíš se mnou.*“ Tím jinému ublížil na cti tím, že ho zesměšnil nebo jiným způsobem hrubě urazil. Za tento přestupek správní orgán I. stupně žalobci uložil správní trest napomenutí. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve výrokové části tak, že žalobcova slova měla být: „*Zavři hubu, vole*“. Současně konkretizoval právní posouzení a údaj o formě zavinění tak, že podle nového znění výroku žalobce daným skutkem jinému úmyslně ublížil na cti tím, že ho jiným způsobem hrubě urazil. Vedle

toho žalovaný zrušil výrok o trestu a v této části věc vrátil správnímu orgánu I. stupně k novému projednání.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou. Tvrdil, že správní orgán I. stupně neměl ve věci vůbec rozhodovat z důvodu podjatosti úředních osob (členů přestupkové komise), jak tomu bylo i v jiné věci. Nesouhlasil s posouzením věci ze strany žalovaného. Ve správním řízení nebylo prokázáno, že by vůbec došlo k verbální komunikaci mezi žalobcem a osobou přímo postiženou spácháním přestupku. Povinností správních orgánů bylo prokázat tuto skutečnost, kterou žalobce v odvolání zpochybnil. I kdyby došlo k prokázání daného jednání, správní orgány vadně posoudily jeho společenskou škodlivost. Žalovaný nikterak nehodnotil genezi případu, ačkoli sám připustil, že mezi žalobcem a osobou přímo postiženou spácháním přestupku panují dlouhodobé sousedské spory. Hodnocení sporných výrazů, které jsou mezi nimi notoricky používány, jako zesměšňujících či hrubě urážejících působí po mnoha letech osočování, hádek a sporů působí zvláště. Žalovaný se ani nijak nevypořádal s námitkou poukazující na zcela odlišné vyhodnocení slov žalobce znalcem provádějícím přepis zvukové nahrávky.

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích v záhlaví uvedeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného i správního orgánu I. stupně a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ztotožnil se s žalobní námitkou poukazující na nedostatečně prokázání skutku. Správní orgán I. stupně rezignoval na provedení dokazování v souladu se zákonnými požadavky, v důsledku čehož nedošlo ke zjištění skutkového stavu tak, aby šlo učinit závěr o prokázání, že se skutek stal, že výrok pronesl žalobce a že byl adresován osobě přímo postižené spácháním přestupku. Správní orgán I. stupně řádně (při ústním jednání) neprovedl dokazování CD nosičem se zvukovým záznamem, ani znaleckým posudkem sestávajícím z přepisu tohoto záznamu. Z těchto důkazů proto nebylo možné vycházet a nemohly být hodnoceny. Nebylo tedy prokázáno naplnění skutkové podstaty žalobcem, a proto jej nebylo možné uznat vinným. Jediným procesně správně provedeným důkazem byl výslech osoby přímo postižené spácháním přestupku, ze kterého nelze vinu žalobce dovodit. Toto pochybení nenapravit ani žalovaný. Krajský soud dále vedle otázky procesně správného dokazování s odkazem na judikaturu a odbornou literaturu upozornil (bez konkrétních závěrů) na některé okolnosti této věci, které by měly správní orgány při posouzení materiálního znaku přestupku v odůvodnění zhodnotit. Námitkou týkající se podjatosti úředních osob se krajský soud nezabýval s tím, že není zřejmé, v jakém složení bude správní orgán I. stupně rozhodovat při opakovaném projednání věci.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Souhlasí, že veškeré důkazy nebyly provedeny procesně správním způsobem, nicméně to nemohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí a v řízení byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Odkaz krajského soudu na rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2011, čj. 2 As 70/2010-63, je nepřipadný, protože se týkal výsledku svědků mimo ústní jednání. Na tuto věc naopak dopadají rozsudky NSS ze dne 29. 6. 2016, čj. 2 As 33/2016-53, a ze dne 24. 8. 2016, čj. 1 As 80/2016-30, č. 3466/2016 Sb. NSS, které se týkaly provedení důkazu listinou mimo jednání. Nejvyšší správní soud v nich dospěl k závěru, že taková vada nemůže ovlivnit zákonnost rozhodnutí. Vedle toho stěžovatel odkázal na závěr

pokračování

poradního sboru ministra vnitra č. 115/2012, podle kterého jsou v případě dokazování listinou práva účastníka řízení zajištěna seznámením se s podklady postupem podle § 36 odst. 3 správního řádu. Podle závěru poradního sboru ministra vnitra č. 72/2008 nelze zvukový záznam, přestože je dokumentem, považovat za listinu (byť provádění dokazování bude podobné jako v případě listiny).

[5] Stěžovatel poukázal na průběh správního řízení a skutečnost, že žalobce byl po celou dobu pasivní. Ve správním spisu se nacházel CD nosič, přepis zvukové nahrávky pořízený osobou přímo postiženou spácháním přestupku a znalecký posudek. Žalobce se s nimi mohl seznámit, k čemuž byl podle § 36 odst. 3 správního řádu vyzván. Výpověď osoby přímo postižené spácháním přestupku je podpořena zvukovým záznamem, ze kterého je zřejmé, že jí žalobce řekl: „Zavři hubu, vole.“ Zpochybnění žalobce, podle kterého není zřejmé, o jakou jde nahrávku, kde, kdy a mezi kým byla pořízena, je účelové a v rozporu s jeho vyjádřením při podání vysvětlení. Naopak výpověď osoby přímo postižené spácháním přestupku s obsahem nahrávky koresponduje. Na CD je čas pořízení a správnímu orgánu I. stupně byl znám hlas žalobce. Nejsou tedy pochybnosti o tom, že daného dne vyřkl směrem k osobě přímo postižené spácháním přestupku uvedené výrazy. Před předáním spisu žalovanému k rozhodnutí o odvolání žalobce také využil svého práva nahlížet do spisu. Závěrem stěžovatel vysvětlil, proč považuje za naplněný formální i materiální znak sporného přestupku, byť připustil, že jeho rozhodnutí bylo zrušeno z jiného důvodu.

[6] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl. Důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného nebylo jen neprovedení důkazu CD nosičem se zvukovým záznamem, nýbrž o prakticky kompletní chybné dokazování. Zásadním problémem je, že z neprovedených důkazů nevyplývá závěr o tom, že jednání spáchal žalobce a že toto jednání splňuje veškeré znaky přestupku. Pokud by tyto skutečnosti byly zjištěny bez důvodných pochybností a jednalo by se pouze o ryzí formalismus, bylo by možno souhlasit s názorem, že bázírování na provedení důkazů precizním procesním postupem je neadekvátní. V projednávané věci je však deficit dokazování zcela zásadní. Krajský soud se nedopustil žádného nezákonného excesu. Krajský soud se vyjádřil naprosto trefně i k otázce posuzování materiální stránky přestupku. V rámci zákonné definice přestupku je počítáno s jeho materiálně-formálním pojetím. Za skutek postižitelný normami přestupkového práva lze považovat jen takový, který naplní nejen formální, ale také materiální znaky (dosáhne určité společenské škodlivosti).

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Vzhledem k tomu, že se v projednávaném případě jedná o věc, v níž po 1. 4. 2021 rozhodoval samosoudce, Nejvyšší správní soud přistoupil nejprve ke zkoumání přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. (viz např. usnesení NSS ze dne 15. 10. 2021, čj. 8 Azs 236/2021-34). Zabýval se tedy tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti lze pro stručnost odkázat na usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, jehož závěry se týkaly kasačních stížností ve věci mezinárodní ochrany, ale lze je vztáhnout i na ostatní typy řízení, v nichž se otázka

přijatelnosti kasační stížnosti posuzuje (k tomu srov. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je přijatelná, pokud: (1) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Pokud jde o kasační stížnost správního orgánu z posledně uvedeného důvodu, lze ji považovat za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu. Přijatelná by byla, přestože by takovým pochybením krajský soud nemohl zasáhnout do hmotně právního postavení stěžovatele. Ostatně respektování nesprávného právního názoru krajského soudu žalovaným správním orgánem v dalším řízení může mít dopad i do na hmotně právního postavení žalobce (rozsudek NSS z 31. 1. 2007, čj. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS.).

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti nepředestřel argumentaci týkající se přijatelnosti kasační stížnosti, což však nebrání tomu, aby Nejvyšší správní soud posoudil, zda uplatněné kasační námitky mohou v projednávané věci naplnit některý z výše uvedených důvodů přijatelnosti. Na jejich základě dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, neboť v závěrech krajského soudu lze shledat zásadní pochybení v posouzení otázky, zda bylo správní řízení zatíženo vadami natolik závažnými, že to mělo vliv na zákonnost rozhodnutí.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti.

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Úvodem je třeba předeslat, že se Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku zabýval (a mohl zabývat) pouze otázkou, zda způsob, jakým správní orgány postupovaly při zjišťování skutkového stavu, byl zákonný, a pokud nikoli, zda takové pochybení mělo za následek vydání nezákonného rozhodnutí ve věci samé. Právě v tom totiž spočívá důvod, pro který krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného. Vedle toho sice krajský soud poukázal na některé okolnosti, které považoval za nutné v této věci zohlednit pro účely nového rozhodnutí věci (především) z hlediska posouzení materiální stránky přestupku, ale činil tak pouze *obiter dictum* (byť poměrně obsáhle). Nejednalo se však o zrušovací důvod, resp. součást nosných důvodů a závazného právního názoru ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se proto nebude (a ani nemůže) vyjadřovat k argumentaci obou účastníků, která se týká této části odůvodnění napadeného rozsudku.

[13] Jak shrnul již krajský soud, průběh dokazování byl ve správním řízení následující. Dne 14. 10. 2019 proběhlo ústní jednání, na které se žalobce bez omluvy nedostavil. Dle protokolu o tomto ústním jednání byl k důkazu proveden toliko výslech osoby přímo postižené spácháním přestupku. Následně správní orgán I. stupně zaslal účastníkům výzvu k seznámení se s podklady rozhodnutí, na kterou reagovala pouze osoba přímo postižená

pokračování

spácháním přestupku, která doložila vlastní přepis zvukového záznamu potyčky s žalobcem a navrhla, aby správní orgán I. stupně zajistil přepis zvukového záznamu soudním znalcem. Správní orgán I. stupně tak učinil a ustanovil znalce z oboru kriminalistiky se specializací na fonoskopii, který předložil písemný znalecký posudek sestávající z přepisu zvukového záznamu, jehož součástí je taktéž CD nosič s přepisovanou nahrávkou. Následně správní orgán I. stupně zaslal účastníkům další výzvu k seznámení se s podklady rozhodnutí, na kterou opět reagovala pouze osoba přímo postižená spácháním přestupku. Ve správním spisu není založen protokol o tom, že by ve věci proběhlo ústní jednání, při kterém by bylo provedeno dokazování CD nosičem se zvukovým záznamem, znaleckým posudkem či přepisem zvukového záznamu pořízeného osobou přímo postiženou spácháním přestupku. Přesto správní orgány ze zvukového záznamu na CD nosiči, resp. jeho přepisu soudním znalcem, ve svých rozhodnutích vyšly a založily mj. i na nich svůj závěr o spáchání přestupku žalobcem.

[14] Pravidla pro konání ústního jednání v řízení o přestupcích jsou upravena v § 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Z něj plyne, že *správní orgán může nařídit ústní jednání* (odst. 1). Vedle toho *správní orgán nařídí ústní jednání i bez požádání obviněného, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci* (odst. 2 věta třetí). O provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení (§ 51 odst. 2 věta první správního řádu).

[15] Z hlediska pravidel týkajících se dokazování znaleckým posudkem § 56 správního řádu stanoví, že *závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu, správní orgán usnesením ustanoví znalce. Usnesení se oznamuje pouze znalci. O zamýšleném ustanovení znalce, popřípadě o ustanovení znalce správní orgán vhodným způsobem účastníky vyrozumí. Správní orgán znalci uloží, aby posudek vypracoval písemně a předložil mu jej ve lhůtě, kterou současně určí. Může znalce také vyslechnout*. Obecně tedy správní orgány vychází z písemného znaleckého posudku a k výsledku znalce přistupují pouze tehdy, pokud to v kontextu dané věci považují za vhodné či dokonce nutné.

[16] Vedle toho rovněž platí, že, *že o ústním jednání a o ústním podání, výsledku svědka, výsledku znalce, provedení důkazu listinou a ohledání, pokud jsou prováděny mimo ústní jednání, jakož i o jiných úkonech souvisejících s řízením v dané věci, při nichž dochází ke styku s účastníky řízení, se sepisuje protokol* (§ 18 odst. 1 věta první správního řádu).

[17] Vzhledem k tomu, že se kasační námitky týkají výlučně vad řízení před správními orgány, je třeba v obecné rovině předeslat, že ne každé procesní pochybení správního orgánu je důvodem pro zrušení správního rozhodnutí. Důvodem pro zrušení správního rozhodnutí jsou pouze takové případy porušení ustanovení právních předpisů o řízení před správními orgány, které mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Dané ustanovení předpokládá, že *a contrario* nebudou rušena taková správní rozhodnutí, při jejichž vydávání sice došlo k porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, a nezřídka i podstatnému, ovšem takovéto porušení nemohlo mít za

následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (rozsudky NSS ze dne 8. 3. 2007, čj. 8 Afs 102/2005-65, a ze dne 22. 3. 2017, čj. 2 As 322/2016-39).

[18] Touto optikou se proto Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře zabýval i vadami dokazování ve správním řízení. Závěry judikatury se liší v návaznosti na to, o jaký důkazní prostředek se v dané věci jednalo. Krajský soud se v napadeném rozsudku argumentačně opřel mj. o rozsudek NSS sp. zn. 2 As 70/2010, podle kterého provedení důkazu svědeckou výpovědí mimo ústní jednání a v nepřítomnosti žalobce zakládá těžkou vadu řízení, která má za následek nezákonnost rozhodnutí. Stěžovatelka naopak v kasační stížnosti poukazuje na judikaturu týkající se dokazování listinami, která připouští, že jejich provedení mimo ústní jednání nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí. Současně však nelze pustit ze zřetele, že tato stěžovatelem odkazovaná rozhodnutí se týkala správních deliktů. Daná rozhodnutí (včetně rozsudku, ze kterého vyšel krajský soud) byla vydána za účinnosti jiné právní úpravy, která striktně rozlišovala mezi přestupky a správními delikty, přičemž v případě přestupků vyžadovala vždy nařízení ústního jednání, což se promítalo i do judikатурních závěrů týkajících se dokazování (viz bod [25] a násl. stěžovatelem odkazovaného rozsudku NSS sp. zn. 1 As 80/2016 a tam shrnutou judikaturu, případně bod [16] a násl. rozsudku ze dne 16. 5. 2020, čj. 10 As 127/2020-54). Jak plyne z výše citovaného § 80 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, nynější úprava (rozhodná i pro posouzení této věci) již tak striktní.

[19] Uvedené změny právní úpravy se promítly i do rozhodovací praxe aplikující nyní účinnou právní úpravu. Ta na rozhodování ve věcech přestupků vztáhla některé závěry dřívější judikatury týkající se správních deliktů. Platí tedy, že provedení důkazu listinou mimo jednání bez toho, aby o tom byl vyhotoven protokol, je vadou řízení, která nemá vliv na zákonnost rozhodnutí. Podstatné je, zda byly splněny následující dvě podmínky: 1) zda byla listina založena podle § 17 odst. 1 správního řádu do správního spisu a 2) zda účastník řízení měl možnost se s ní seznámit a vyjádřit se k ní na základě postupu podle § 36 odst. 3 správního řádu. Sama skutečnost, zda byl ryze formalisticky dodržen postup stanovený správním řádem, není z hlediska zpochybnění zákonnosti správního rozhodnutí rozhodující (rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2023, čj. 10 As 208/2022-76, či usnesení NSS ze dne 30. 11. 2022, čj. 2 As 132/2021-22, a v něm citovaná judikatura).

[20] Krajský soud v napadeném rozsudku výše uvedenou změnu právní úpravy zohlednil a správně vyložil, jaký měl být (v ideálním případě) postup správních orgánů při zjišťování skutkového stavu. Jeho závěry (striktně vyžadující provedení důkazů „*precizním a procesně správným způsobem*“) však neobstojí z hlediska následků, které vyvodil z toho, že správní orgány tímto způsobem nepostupovaly a řízení zatížily vadou. Do značné míry je totiž založil na přenesení závěrů týkajících se dokazování svědeckou výpovědí v podmínkách předchozí právní úpravy řízení o přestupcích, aniž by případně promítl judikaturu týkající se dalších důkazních prostředků a zohlednil povahu důkazních prostředků, z nichž správní orgány v této konkrétní věci vyšly.

[21] Z hlediska provádění důkazu zvukovým záznamem skutku, který je žalobci kladem za vinu, lze přiměřeně vyjít z judikatury týkající se provádění důkazu audiovizuálním záznamem, neboť povaha dokazování je v obou případech totožná. Z ní plyne, že promítnutí audiovizuálního záznamu je specifickým případem ohledání ve smyslu § 54

pokračování

správního řádu. Při provádění takového důkazu mimo ústní jednání tedy musí být vyhotoven protokol dle § 18 správního řádu, který je významnou procesní zárukou. Z hlediska svého obsahu je protokol o promítnutí či přehrání audio(vizuálního) záznamu „sterilním“ objektivním popisem přímého pozorování, formalizovaným souhrnem, který obsahuje zejména souhrn formálních údajů, jako jsou místo, čas a označení úkonů, identifikaci přítomných osob, vylíčení průběhu předmětných úkonů a další zákonné požadavky v souladu s obligatorními obsahovými náležitostmi protokolu dle § 18 odst. 2 správního řádu. Odstavec 2 citovaného ustanovení nicméně obsahuje pouze tzv. minimální standard protokolu, v případě promítání audiovizuálního záznamu je vhodné popsat kromě běžných náležitostí i technické parametry záznamu, např. kvalitu promítání. Současně však rozšířený senát výslovně podotkl, že těmito závěry „*nikterak nepředjímá procesní důsledky případného nedodržení zákonných náležitostí týkající se protokolu o promítnutí audiovizuálního záznamu*“ (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 3. 4. 2012, čj. 7 As 57/2010-82, č. 2633/2012 Sb. NSS). I v případě, kdy správní spis neobsahuje protokol o provedení důkazu přehráním zvukového záznamu, je třeba v poměrech každé konkrétní věci posoudit, zda taková procesní vada způsobila nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.

[22] Při použití výše uvedených judikturních východisek lze v této věci učinit následující závěry. Jak již bylo výše opakovaně uvedeno, vyšly správní orgány v projednávané věci ze zvukového záznamu a ze znaleckého posudku sestávajícího z přepisu zvukového záznamu. Oba důkazní prostředky byly založeny do správního spisu a žalobce dostal postupem podle § 36 odst. 3 správního řádu možnost se s nimi před vydáním rozhodnutí seznámit a vyjádřit se k nim. Pokud jde o znalecký posudek, vyšly správní orgány pouze z jeho písemného vyhotovení a výsledk znalce nepovažovaly za nutný, což ostatně ani žalobce v odvolání či žalobě nezpochybnil. V souladu s § 56 správního řádu byl rovněž vyrozuměn o záměru ustanovit znalce. Přestože § 18 odst. 1 správního řádu výslovně nepočítá se sepsáním protokolu o dokazování znaleckým posudkem mimo ústní jednání (a hovoří toliko o sepsání protokolu o výsledku znalce), je třeba dané ustanovení vyložit tak, že je třeba protokol sepsat i v takovém případě. Tím spíše, pokud je nutné sepsat protokol o dokazování prostou listinou. Povaha dokazování písemným znaleckým posudkem a způsob, jakým se účastník řízení s tímto posudkem může seznámit, jsou shodné, jako kdyby se jednalo o prostou listinu. Rozdíl mezi těmito důkazními prostředky se projevuje až v rovině hodnocení důkazů (v tom, jaký typ zjištění daný důkazní prostředek poskytuje a jaká váha je jim přikládána). Není tedy důvod, aby s vadným provedením důkazu písemným znaleckým posudkem byly spojeny odlišné procesní důsledky než s vadným provedením listinného důkazu. Byť tedy správní orgány v nyní posuzované věci takový protokol o dokazování znaleckým posudkem mimo ústní jednání nese-psaly, lze s ohledem na shora uvedenou judikaturu týkající se provádění listinných důkazů uzavřít, že řízení nebylo stíženo vadou, která by měla vliv na zákonnost rozhodnutí. Žalobce totiž měl možnost se s obsahem znaleckého posudku seznámit a vyjádřit se k němu.

[23] Co se týče dokazování zvukovým záznamem předloženým osobou přímo postiženou spácháním přestupku, i v tomto případě platí, že je třeba v souladu s výše citovanou judikaturou zpravidla trvat na sepsání protokolu o jeho obsahu. K tomu v této věci nedošlo. Z hlediska posouzení, zda taková vada měla za následek nezákonnost

rozhodnutí je však třeba se zaměřit na smysl tohoto požadavku a okolnosti nynější věci. Díky sepsání protokolu o obsahu zvukového záznamu může mít účastník řízení obvykle možnost zjistit, jaké konkrétní skutečnosti správní orgán ze záznamu zjistil a bude z nich vycházet při posouzení věci. Současně by tím účastníku měla být zajištěna možnost taková zjištění zpochybňovat, poukazovat na jejich nepřesnost či nesprávnost, navrhopvat jejich opravu či doplnění apod. V nyní posuzované věci však nelze přehlédnout, že správní orgán I. stupně sice nese-psal protokol, ale zadal provedení přepisu zvukového záznamu soudnímu znalci specializujícímu se na fonoskopii. To zejména v případě obtížněji srozumitelných nahrávek není vyloučeno. Součástí takto vypracovaného znaleckého posudku je rovněž přepis obsahu zvukového záznamu, který naplňuje stejný účel, jaký by za běžných okolností mohl plnit právě protokol. Jak již soud uvedl výše, žalobce se s obsahem znaleckého posudku a v něm obsaženého přepisu zvukového záznamu mohl před vydání rozhodnutí seznámit postupem podle § 36 odst. 3 správního řádu a vyjádřit se k němu. Smysl a účel vyhotovení protokolu o obsahu zvukového záznamu proto byl v tomto případě bezesbýtku naplněn. Rušit za této situace rozhodnutí žalovaného pouze z důvodů, aby byl do správního spisu založen protokol o provedení uvedených důkazů, s nimiž se již žalobce mohl seznámit a vyjádřit se k nim, by bylo přílišným formalismem, který by žalobci nezajistil uplatnění žádných dalších práv než těch, která již mohl v řízení uplatnit, pokud by nebyl pasivní. Proto lze i v tomto případě uzavřít, že uvedená vada řízení neměla za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

[24] Nejvyšší správní soud proto ze shora uvedených důvodů přisvědčil stěžovatelovým námitkám zpochybňujícím kategorický závěr krajského soudu, podle kterého správní orgány nemohly hodnotit uvedení důkazy z důvodu jejich vadného provedení. Na krajském soudu proto bude, aby nyní posoudil zbýlé žalobní námitky uplatněné žalobcem, ke kterým se nyní Nejvyšší správní soud nemohl vyjádřit, neboť se k nim ještě nevyjádřil ani krajský soud, jehož závěry kasační soud přezkoumává (případně se k nim vyjádřil toliko obecně a *obiter dictum*, jak již bylo v úvodu uvedeno). Je proto třeba, aby krajský soud posoudil, zda dané důkazní prostředky (a to i ve spojení se zbylým obsahem správního spisu včetně vysvětlení podaného žalobcem) umožňují učinit spolehlivý závěr, že se skutek stal a že jej spáchal žalobce. Pokud vyhodnotí, že tomu tak je, bude na něm, aby posoudil námitky zpochybňující posouzení daného skutku jako přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích. Lze dodat, že bez ohledu na důvodnost těchto námitek je pak nutné, aby krajský soud posoudil i žalobní námitku týkající se podjatosti úředních osob. Neobstojí závěr krajského soudu, podle kterého je nadbytečné se touto žalobní námitkou zabývat, „*neboť v tuto chvíli není zřejmé, v jakém složení bude přestupková komise ve věci opětovně jednat*“. Povaha namítané procesní povahy je takového rázu, že je nutné ji naopak posoudit přednostně, neboť rozhodnutí vydané podjatými osobami by bylo jako celek nezákonné a to bez ohledu na to, zda by byly důvodné další žalobní námitky. Pokud by již nyní bylo zřejmé, že ve věci rozhodly podjaté úřední osoby, bylo by zcela v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení, aby soud vyčkával, zda náhodou ve věci nerozhodnou i podruhé a pak jim z tohoto důvodu rozhodnutí znovu rušil.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[25] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené shledal kasační stížnost důvodnou, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§110 odst. 1. s. ř. s.). V něm tento soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[26] Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. března 2023

Milan Podhrázký
předseda senátu